

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagós)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÉFONO 4115 — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

VAGUES

Els mariners han deixat els barcos i els teixidors els telers, i rondinen els paletes, i no hi ha explotat que no senti la frisança de la revolta.

No demanen una mica de llibertat els burgesos, llibertat catalana? Doncs ells demanaran també una mica de llibertat, que cap partit exigeix, la d'una hora de sol que pugui servir per a alegrar el cor o enfortir el pensament i la que dóna una mica més de calderilla a la setmana. La tirania, és la llengua estranya; les lleis imposades, el sentir-se manat; però també la jornada dura, el salari miserable.

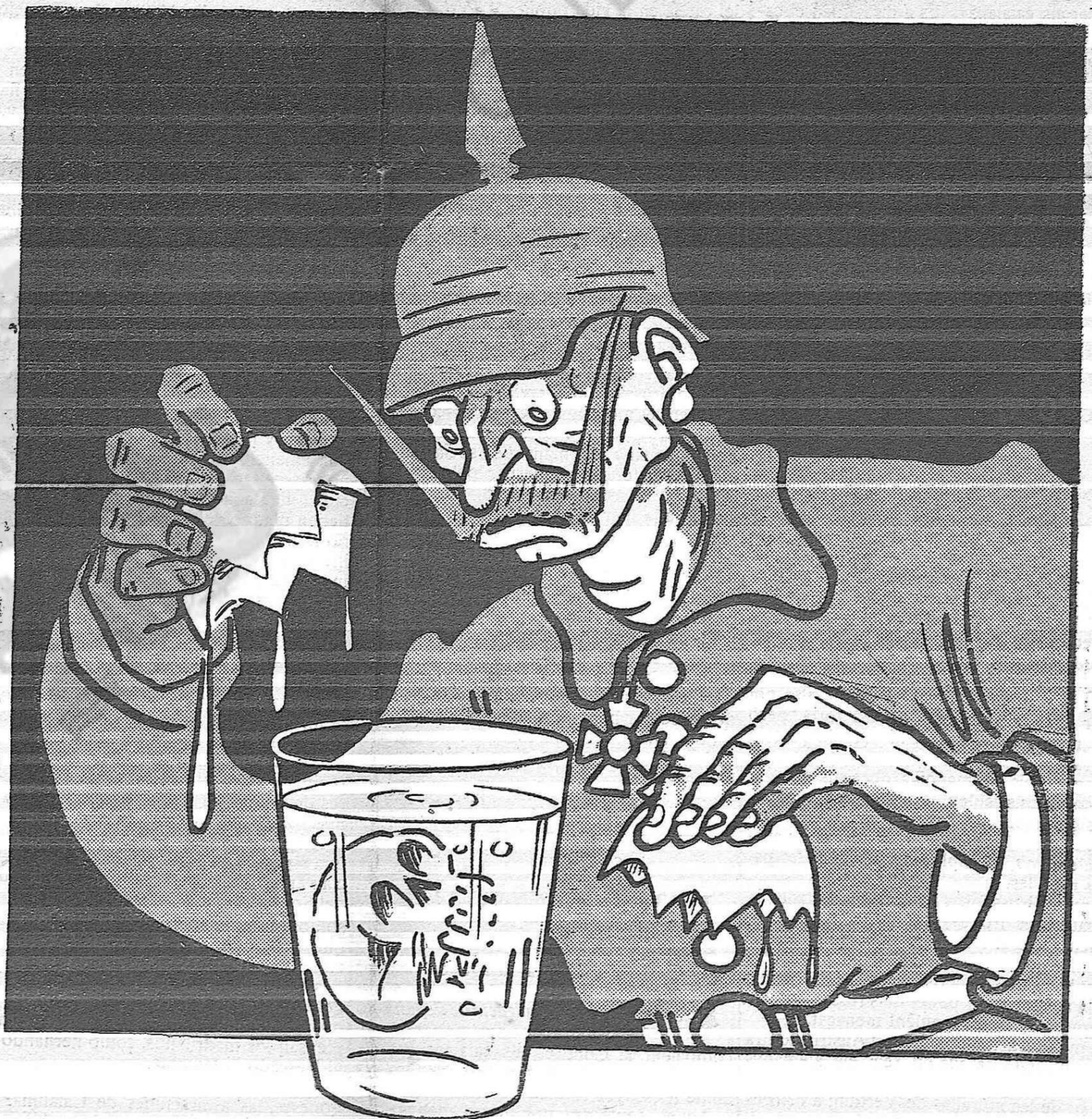
Que a Madrid es bregui per l'autonomia, però que a Barcelona es lluiti pel pa i pel descans; que's pensi en l'ànima, però també en la materia. La llibertat és múltiple. Comença en el menjar de cada dia i acaba en l'irradiació espiritual de la nostra voluntat.

No ens espantin les vagues, al contrari, auxiliem-les, fins i tot cantem-les. Un poble que's redressa, encara que sigui amb petites revoltes, sempre serà un poble viu. És a la Manxa, en els pobles resignats i porucs, on no hi han mai vaguistes.

Aquí, veient un vaguista, venen ganes de cridar: Visca Catalunya! Perquè també això és nacionalisme, el nostre, el que comença amb l'idioma i acaba en el dret dels treballadors a lo que produeixen. Catalunya per als catalans, però per als catalans que treballen la seva terra, que fan anar els seus telers, que transporten les seves mercaderies en els vaixells.

En Cambó ha triomfat a Mairiú, i amo ell Catalunya. Molt bé; però, millor encara, que triomfin els nostres treballadors. Un vaguista, qualsevol, de vegades val més que un senyor Cambó.

Nit de Sant Joan. - El Kaiser fent la prova de l'ou

— Malestrugança!... Ja n'he trencat set dotzenes, i sempre'm surt lo mateix.

El Nacionalisme i els socialistes

DUES manifestacions, relacionades amb els principis nacionalistes, s'han produït dintre del socialisme català, en aquests dies. N'és una la conferència d'en Fabra Ribas; el Congrés de Tarragona, l'altra.

En Fabra Ribas pateix l'obsessió internacionalista, i no pot veure serenament el nostre problema. Reconeix el nostre dret a usar la llengua nadiua i a donar-nos la llei, però com si no tingués altre remei que acceptar aquesta realitat enutjosa, i si això pogués produir un allunyament o rivalitat entre els obrers catalans i espanyols, en Fabra Ribas renunciaria a tots els drets de Catalunya que admet. I de lo que abomina, sobre tot, és de la paraula «nacionalista», paraula de guerra que excitarà sempre la discòrdia.

En Fabra no ignora que a Catalunya ha trobat sempre el socialisme una resistència que no ha pogut trencar en cinquanta anys de propaganda. Els partits republicans i el anarquisme l'han arreconat, i ni de la classe mitja intel·ligent, tan propícia a les novetats ideològiques que ha donat al socialisme europeu els millors capdavanters, ha pogut extreure alguna personalitat sel·lecta. I ara, quan tots els partits catalans, inclòs el radical—sí, sí, inclòs el radical,—reivindiquen un contingut regionalista, ¿el partit socialista persistirà en el seu dogmatisme, desaprofitant un moment de realització i de proselitisme?

Precisament la sola possibilitat de creixença per a el partit socialista, resideix en la seva catalanització, no a la manera burgesa, naturalment, sinó adoptant un nacionalisme que dongués eficàcia a la fórmula «Catalunya per als catalans». Es a dir, quan el catalanisme digués: «Catalunya per als catalans», demanant una sobirania política, afegir els socialistes: «Sí; però econòmicament. Que la llibertat sigui per als catalans, però també la terra. Perquè ¿què'n fariem de la oficialitat de la llengua i de la lliure administració i del poder executiu, si la terra que'ns aguanta i que sostenim no és nostra? ¿Què'n treurem d'una autonomia, si segueix el domini, en la fàbrica i en el camp, de gent estranya—i de la pròpia—que endogala la nostra vida? Catalunya per als catalans, emperò per a tots els catalans, la terra. La clàssica llegenda russa: Terra i llibertat.»

Així plantejat el socialisme català, no trobaria en la massa obrera espanyola l'animadversió que sospita Fabra Ribas. Se col·locaria plenament dintre de la ortodoxia marxista i de les pràctiques del socialisme europeu, i com que aquí, a Catalunya, tenim generositats abundants, mai se produiria el cas de que els nostres obrers se neguessin a practicar la internacionalització sentimental, ni les pràctiques solidaries. Quantes vegades no's trobarien amb que eren els altres els insolidaris! Recordi's la vaga de 1902, recordi's el 1909...

No's pretengui que el nacionalisme implica separatisme. El catalanisme no és més que el federalisme aplicat a Catalunya. Si les altres regions espanyoles produïssin un moviment semblant al nostre, se podria pensar en un federalisme general; mes cas particularíssim el nacionalisme català, el problema se planteja com una federació binaria. Alguns socialistes, l'Araquistain a Madrid, amb certes prevencions, i l'Oscar Pérez de Solís, de Valladolid, obertament, admeten el nacionalisme, que saben no implica, no ha implicat mai secesió. I en Fabra Ribas, català, viatger incansable, curiós de totes les realitats europees, caurà en limitacions de pensament i en coaccions dels principis lliberals, que rebutja un socialista de Valladolid? No'm desplaui més que la paraula «nacionalista», sembla dir en Fabra Ribas. Així haurem d'arribar a la conclusió de que en Fabra Ribas no ha acabat de retórcer el coll al conservador...

El VI Congrés de la Federació Socialista Catalana, acaba de votar, a Tarragona, aquestes conclusions: «Reclamem la més amplia autonomia per a totes les regions, reivindicant per a aquestes tots els serveis, fora del de Guerra, Estat i Marina, i volem l'ús del català en la vida pública.» Però després parla d'una ínfima, insensata minoria que la «Lliga» representa i de la qual els socialistes abominen. De lo que abominen, doncs, no és de la «Lliga», sinó del nacionalisme, i la «Lliga» no demana més que lo que ha votat el Congrés de Tarragona! Com justificar aquest equivoc, aquesta contradicció?...

Solament trobaríem una raó, lamentable per als socialistes: la de que el sentiment lliberal regionalista eis hi ha estat imposat, l'han recullit del carrer, no pas de la pròpia ànima.

PARADOX

L'arc de Sant Martí

OSALTRES no som dels que s'arroncen quan les coses van mal dades, ni dels que surten de pollaguera quan tot va vent en popa.

Valents davant la desgràcia i serens en les hores de la sort, no ens acovardeix el pessimisme, ni l'optimisme ens emborraxa.

Som dels que no han perdut mai la confiança en els russos. Creiem que l'exèrcit del Czar és com una pilota de goma que pot cedir un xic amb una pressió forta, però que recobra la forma així que la pressió minva.

Segons els germanòfils obcecats que entre nosaltres s'estilen, dues o tres vegades ha sigut aniquilat l'exèrcit rus, però cada vegada s'ha *desaniquilat* i ha tornat als austro-alemanys, multiplicades per deu, les pal·lices rebudes.

Ara en Brussel·les s'ha ficat a la butxaca la meitat de les tropes que li plantaven cara, desfont, com si fossin febles bolados, les línies de trinxeres on se creien inexpugnables els exèrcits dels imperis centrals. Czernowitz torna a ésser ja en poder dels russos, i Lemberg està de nou serriament menaçat.

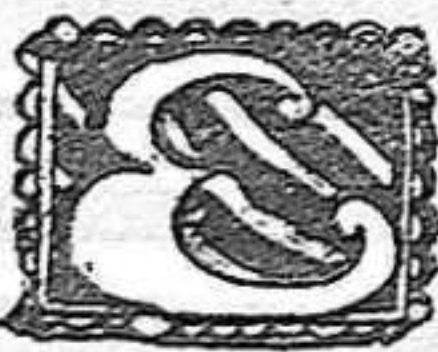
I, mentrestant, l'escomesa d'Àustria contra Itàlia, ha sigut parada en sec; eis aiemanys segueixen deixant la flor dels seus exèrcits al peu de les muralles de Verdun; a l'Àfrica van enxiquint-se les poques colònies que allí li quedaven al Kaiser, i Turquia treu el fetge per la boca, opresa per les estenalles anglo-russes.

Som al començ del final. L'infatigat militarisme prussià, que's creia poguer-se ficar fàcilment el món dins del seu casco, haurà d'envainar el sabre i deixarà els destins del poble alemany en mans del socialisme sà que no s'ha deixat enlluernar pel brill dels canons. La massa treballadora, que ha sigut arrocegada per la macabra bogeria dels *junkers*, s'adonarà del seu erro i, renegant dels bel·licosos pastors que la malmenen, buscarà la seva regeneració en el treball, que dona el benestar, i en l'amor, que proporciona la sana alegria.

Es un espectacle dolorós veure el vessament de sang humana que pròdigament fan les nacions que estan en lluita, però el cruent sacrifici d'aquesta generació actual, podrà donar-se per ben aprofitat si un canvi radical de l'ànima humana assegura a les generacions futures una era d'amor, de pau i de benaurança.

JEPH DE JESPU

UN CONTE

L diputat aragonès, senyor Romeo, director de *La Correspondencia de España* (no cobrem res pel reclam), combatent, ai Congrés, ais catalans (no té, pobre!, cosa millor que fer), explicà un conte (el senyor Romeo és dels graciosos). Aquest conte diu, poc més o menys, així (sense la gràcia del senyor Romeo):

Cridava un *baturro* en un aldarull: ¡Abajo los Borbones! ¡Abajo los Borbones! I algú li

preguntà si sabia qui eren els *Borbones*. Ell respongué, naturalment: *Otra que Dios!, la guardia civil!*

Realment, el conte és graciós i sembla que al Congrés tingué un cert èxit. Però nosaltres veiem per passiva la seva aplicació. No l'havia d'aplicar i dirigir als catalans el *baturro* senyor Romeo. Havia de dirigir-se an ell mateix i als seus correligionaris.

Perquè, saben lo que diuen quan criden *nada de autonomia?*

Saben lo que volen dir quan, amb boca plena, anomenen el *separatismo?*

Tenen noció de lo que diuen quan mal parlen de la llengua catalana?

Saben, al menys, lo que criden quan victoregen?

Si mal no vé, si a cada un d'ells els preguntessim, quan criden: ¡Viva España!, que vol dir Espanya?, contestarien:

Otra que Dios! El presupuesto!

Cregui'ns el senyor Romeo, que és home llest. Deixi'ns tranquils als catalans, que podríem explicar-li masses contes, i apliqui an els seus correligionaris l'ensenyança del que ell ha explicat.

Perquè, els seus correligionaris, quan esvaloten i criden patrioterics contra els catalans, estan a la mateixa alçada del *baturro* del conte.

I no dirà, el senyor Romeo, que no li hem celebrat.

MARCEL

Baturrico borrico

A sí como Nakens le ha jurado a Dios moralizarle el clero, yo me he empeñado en deslanar y desasnar a mis queridos paisanos los aragoneses.

Ya sé que, cuando tengamos otra vez elecciones, volverán a acusarme de haberlos insultado. Si queréis perder las amistades, cantad las verdades. La gente, en cuanto le probáis que dos y dos son cuatro, se queja de que la insultáis. Pero, en todas partes, al que sólo tiene un ojo, le llaman tuerto. Así que, aragoneses, no me votéis, pero escuchadme.

En Barcelona hay una formidable colonia aragonesa, colonia que consta de sesenta o setenta mil individuos. Así esto es una pequeña Baturrilandia. Ya llamaba a Barcelona un alcalde—Bastardas, si no ando trascordado—segunda capital de Aragón.

A todos los aragoneses que residen en Cataluña, los ha echado de su tierra el hambre de pan o el hambre de libertad y de ideal. La monarquía y los caciques han convertido en un páramo aquel malhadado país, y han hecho en él imposible el vivir con dignidad.

Los aragoneses de Barcelona han olvidado esto, han olvidado que, cuando Aragón los repelía, esta otra tierra hermana les abrió los brazos, y se dedican aquí a la triste faena de pelear contra la libertad de Cataluña. Mal aconsejados y explotados por unos cuantos vivales, supurados de allá, y que se lo deben todo a esta tierra hospitalaria, hacen de gendarmes de la tiranía caduca que sobre todos pesa.

Que los gallegos, los castellanos y los andaluces, y hasta los valencianos, se opongan a la emancipación de Cataluña, está bien o no parece tan mal. Porque todos ellos participan de la actual merienda. Todos ellos tienen plato en el banquete. Pero, a Aragón no le tiran más que algún hueso. La actual inverecundicia y la actual España están montadas contra nosotros, funcionan en perjuicio nuestro. Entre los grandes tiburones de la oligarquía no hay ninguno o casi ninguno aragonés. No tenemos ministros ni ex-ministros. El último, si no recuerdo mal, fué Tomás Castellano. En el Congreso también son raros los aragoneses. La mayoría de nuestros distritos los representan forasteros y gente extraña al país. Los únicos paisanos nuestros, que se benefician del actual régimen, son los Royos, Paraíso, los sucesores de Camo, el trust zaragozano. Los demás, *chau*, que dicen en la Argentina.

Aragón no tiene recibidos de Madrid más que agravios. A los aragoneses nos desprecian en el Centro. Se nos tiene en la Puerta del Sol por mucho más brutos de lo que somos, aunque lo somos muchísimo, aunque lo somos una barbaridad, dicho sea entre nosotros. De la estación de Atocha nos facturan los diputados, los jueces, los gobernadores, sin contar para nada con nuestra voluntad. Aragón, el burro de carga, piensan los madrileños, como Fernando VII, el Deseado indeseable.

¿En nombre de qué rechazáis, pues, aragoneses, las aspiraciones de Cataluña? ¿En nombre de España? Pero, ¿de qué España? ¿de esta de hoy? ¿Y osáis comparar vuestra raquítica España real contra la inmensa ideal

España nuestra? ¿Que oponéis a la libertad de Cataluña; la unidad de España? Pero, ¿a qué llamáis unidad de España, a este tunecismo, a esta francachela marrueca, a esta merienda sarracena, según la expresión del doctor López? Si, precisamente, nosotros vamos contra la unidad de España por amor a España.

Además, ¿se puede poner un dogma muerto frente a un pueblo vivo? Vosotros, mucho hablar mal de Cataluña, mucho decir que sus industrias viven del arancel, y que en Barcelona se come pan porque vosotros enviáis el trigo. Pero, cuando aquí os contestan «pues vamos a separarnos, vamos a partir, si no estáis contentos», ponéis el grito en el cielo, amenazáis a los catalanes con chafarles los morros.

Entonces, ¿qué rediós queréis, maños? Vosotros sois dueños de vuestra vida y de vuestra muerte. Si estáis conformes con vuestra pobreza y con vuestra esclavitud y con vuestro atraso, allá vosotros. Pero, dejad vivir a los que no se resignan a morir. Dejad el goce de este mundo a los que no esperan las delicias del otro. Dejad paso a la vida. Si no, la vida os arrollará.

Una noche que predicaba yo esto mismo con grandes voces en un café de Zaragoza, me preguntaron unos amigos: «¿Está usted seguro de que Costa pensaba así?» A mí no me jeringuen ustedes con lo que pensaba Costa—respondí yo.—Costa está muerto y yo estoy vivo, y en política vale más el voto de un vivo que la opinión de cien muertos. Aunque el vivo sea tonto y los muertos se llamen Aristóteles, Maquiavelo, Saavedra, Fajardo, etc. Cuando Costa murió no se llevó a la sepultura todo el seso de Aragón. A mí, al menos, me quedó un poco, el necesario para mi gasto. Costa, que era un hombre admirable, ignoraba muchas cosas, y otras no las sentía y no las amaba con la fuerza con que las siento y las amo yo. Nadie respeta y venera más que yo al León. Pero yo no he jurado fe y adhesión más que a sus ideas buenas. Costa me enseñó grandes verdades. Pero, antes que él, mi padre y mi madre se habían pasado muchas noches en vela, haciéndome una excelente cabeza para pensar.

ANGEL SAMBLANCAT

LA SOLUCIÓ

«Nadie puede pedir al Gobierno milagros que remedien el conflicto de las subsistencias en unas cuantas horas o en unos cuantos días.—Castrovido.»
«Yo declaro que no conozco la receta; si alguno la tiene debe dárla, porque la crítica negativa no remedia situaciones como ésta.—Alba, ministro de la Gobernación.»
(De *El Liberal* de Barcelona, n.º 5867.)

Io, la tinc, senyor ministre; i responen a la seva confessada impotència, m'apressuro a donar-li.

¿Amb que's fa l'escudella, el *cocido*, olla, paella, *pote*, *gazpacho*, amb que la pobretalla espanyola s'alimenta bé o malament?

Doncs *noli me tangere*, perquè els articles

alimenticis de que's componen són séus, molt séus, i ningú té dret a robar-los-hi.

Per això són els super-homes ministres, per a evitar-ho, i no per a demanar receptes.

¿Quins són aquests articles i a com venien a costar temps enrera?

Veiam:

Fa	0'30	Ptes. kilo
Arroç	0'50	> >
Patates	0'15	> >
Mongetes	0'60	> >
Sigrons	0'70	> >
Pastes per a sopa	0'60	> >
Llegums en general	0'60	> >
Carn	0'80	> >
Carn de porc	0'90	> >
Bacallà	0'80	> >
Peix salat o fresc (del que menja el pobre)	0'70	> >
Vi	0'25	litro
Oli	0'60	> >
Verdures i llegums fresques a preu de fàbrica.		

Ja veu el senyor ministre, si no ho ha oblidat des de que té el buffet obert, que tot això és de la terra, *salvo* el bacallà, que podria suprimir-se si les costes de Galicia no siguessin tan gallegues.

Però ¿i la recepta?... Allà va; i la donem en castellà, perquè com que en Maura ha renegat del mallorquí i del català, i n'hi ha tants de Mauras, no voldrien entendre'ns:

«Real decreto de..... no publicado en la Gaceta hasta la fecha.

»Preámbulo:
»Habiendo comido bien o mal toda la nación hasta el preciso día en que se declaró la guerra europea, y no siendo de razón ei que se queden sin hacerlo los ciudadanos de la clase media y proletaria por el desinteresado y filantrópico afán de socorrer a los beligerantes demostrado por altas y nobles personalidades político-financieras, con la enorme exportación que ha hecho inadquiribles los artículos de primera necesidad relacionados: S. M. el Rey, de acuerdo con su Consejo de Ministros, ha decretado lo siguiente:

»1.º Respetando el derecho constitucional de libre contratación, el Gobierno y sus representantes se abstendrán en absoluto de intervenir en la cotización y transacciones que se refieran a dichos comestibles, en el interior del reino.

»2.º Entendiendo, sin embargo, que la producción nacional es suficiente para la alimentación pública, el Gobierno, que se abstiene de intervenir en su valoración, debe evitar su escasez, a cual efecto, desde la publicación de este decreto, queda prohibida la salida del reino de los artículos citados de la manera más absoluta y terminante, interin en los mercados de todo el reino no se coticen y vendan a los precios que la relación les asigna.

»3.º Los funcionarios de aduanas, resguardos, armadores y capitanes de buques, empleados de ferrocarriles y cuantos den facilidades o admitan carga o fletes de los repetidos artículos, para traspasar las fronteras, quedarán sometidos a la ley de jurisdicciones, y sentenciados en igual forma y por los mismos jueces que fusilaron a Ferrer.

»4.º Tratándose del bien común, todo ciudadano viene obligado a coadyuvar para que esta ley se cumpla de la manera más terminante, pudiendo, si su patriotismo lo exige, obtener el importe de la mitad del cargamento y del carruaje, barco, acémilas, convoy, etcétera, con que se trate de exportar alguno de los artículos referidos y lo evite su denuncia.

»5.º El jamón de Trevez, salchichón de Vich, mantecadas de Soria, almendras de Alcalá, bizcochos de Guadalajara, turrón de Alicante o Jijona, dulces Trevijano, etc., etc., por lo mismo que no entran en la alimentación de la mayoría, pueden exportarse libremente sin limitación y venderse a los precios más remuneratorios.

»Lo que etc., etc., Madrid etc., etcétera.»

Se demanen informacions en pro i en contra d'aquesta disposició a tots els centres patrioters, monàrquics, trasatlàntics, ferroviaris, tabacalers i accionistes d'entitats bancaries que anirem publicant.

B. BINETA

Sonata XLII

ARA comença a agradar-me. En Burell s'enfada i res tan bonic com veure al enemic més enemic de la nostra terra amb posat de rabia.

—Tenim la força, governarem contra vosaltres.

—Uva! Ara va bé! L'argument és completament alemany. Ells també tenien la força, també hi anaren contra els altres, però en les mossegades hi han anat deixant les dents i s'apropa el dia en que com a cans vells se veuràn perseguits a cops de pedra pels exercits aliats joves de còs i d'esperit.

Prengui exemple l'il·lustre periodista senyor Burell, prengui exemple i no's deixi portar pels nirvis.

Ah! Heu vist don Hermen? Ai! Vatua nada món, feia molt temps que no havia rigut tant de gust. Ja me l'estic mirant amb una pistola a la dreta i un sabre a l'altre mà:

Al campo don Nuño voy...

Don Hermen... don Hermen... No hi ha dret. Si el séu germà don Francisco hagués

estat viu, segurament que li hauria estirat les orelles per beneit.

Sembla que definitivament adelantarem l'hora; no està mal pensat en comptes de venir a pendre l'aperitiu a les dotze hi vindrem a les onze, i quan ens arribi l'hora de la mort sempre serà una hora més tart o ens en farem l'il·lusió.

I ara que diem de morts; en Figuerola és un embustero. Sí, l'altre dia va dir-me que'l destre Pacomio Peribañez era mort, jo ho vaig fer corre i ha resultat una bolla, fiat de corresponsals.

Ara que si no és mort està mal ferit igual que'ls anomenats Malla i Paco Madrid. Eren els tres toreros que's portaven com cal a la hora de la *verdad* que diuen els castiços. Res de fer queiebro, ni de tirar-se endetràs, ni de tramejar; no, ells apuntaven l'estoc i allà va que trona, de ventre a les banyes. En efecte, les banyes mosseguen i a l'acabar l'hora de la *verdad* l'un ensenya el fetge, l'altre la melsa i el de més enllà les vergonyes.

Eh? Que me'n diuen ara dels russos? Ja tornen a ésser-hi i aquesta vegada més fort que mai, Czernowitz ha tornat a caure en les seves mans i Lemberg segurament no trigarà en seguir el séu camí. A Italia s'aguanten, Verdún és inexpugnable. Molt bé! A la salut dels aliats! Bevem-hi.

MORITZ IX

Notes de fóra

Berga.—No fa molt vingueren a treballar a un Casino aristocràtic d'aquesta ciutat, dugues artistes. El record de la seva vinguda durarà molt temps. Una d'elles tocava dos cornetins a l'hora, i segons referencies ho feia amb molta força i afinament. Els del Casino n'estaven admirats; sobre tot les senyores i senyoretetes s'hi havien encantat.

Vingué el dia, o la nit, de despedir-se, i es diu que la dels dos cornetins, per correspondre a les mostres d'apreci que els havien donat les del sexe femení, anà passant de taula en taula i afectuosament estrenyè la mà de totes les senyores i senyoretetes, les petonejà, els tocà els medallons que llueien sobre'l pit, i a algunes fins els palpà les... arrecades.

Fins aquí res de particular. *Al fin y al cabo* no havia fet més que usar una expansió de moda entre la classe fina i culta de la moderna societat. Això hauria passat desapercbut; però resultà que la bruixa s'hi ficà entremig i feu córrer la veu de que aquella artista dels dos cornetins no perteneixia al gènere femení, sino que era... un mascle. El rebombori 'que' va moure aquesta notícia és imponderable. Totes les senyores i senyoretetes s'esforçaven en treure amb ensabonades, la brutícia que'ls havien deixat en llocs tan respectables del séu còs, uns llavis i uns dits profanadors. Volien netejar la maculada aristocràtica castedat femenina del Casino. Alguna, en el comble del séu pudor, fins es volia arrencar... les arrecades.

Es diu que entre les senyores i senyoretetes del Casino hi ha discrepància per senyalar la conducta que han de seguir d'aquí endavant. Unes volen suprimir el petó i palpeig, per no exposar-se a cap més xasco. Altres, per no deixar perdre una costum tan fina, demanen que les forasteres desconegudes que vulguin exercir aquesta consuetut tan higiènica, han d'ésser passades abans pel Registre...

LA GITANA

Qui ho enten, qui no ho enten

—Gitana, ton pas detura, pren-me la mà i llegeix bé, que, entre ses ratlles, jo sé que hi veus la bonaventura.

—Això era abans. Al present, l'ofici d'endavinaire està mort.

—No dona gaire?

—Cà!... Res absolutament.

L'art d'albardà a les persones amb tota tranquil·litat avui el té acaparat el comte de Romanones.

Des de que tira per vell i tot s'ho fa i guisa sol, en el corral espanyol no hi ha més gitano que ell.

—Sí que la cosa està crítica!...

—Més, amb el temps, l'hi veuràs.

—Doncs, ara, tu, de què fas?

—Em dedico a la política.

—Ets diputada, pot-sé?

—No perquè apenes començo;

més, si tot va com jo penso, és clar que un dia en seré.

—Ja tens bandera?

—En principi,

sí. I crec que no he mal triat.

—De què és?

—De ferro colat,

perquè el vent no me l'estripi.

Això, amb sa muda eloqüència,

deixa ja comprendre bé

que'l meu partit ha de sé

un partit de «resistencia».

¡Veuràs quines sotragades,

entre els ídols consagrats,

quan jo parli a les ciutats

«alegres y confiadas»!

—Sabs, gitana, que m'infrigues?

No comprenc lo que pretens.

—Res. Remoure els fonaments

i desllorigar les vigues.

Al món hi ha tanta ignorancia,

que totes les energies

es gasten en tonteries

que no tenen importancia.

Als vostres enteniments

hi falta una roda nova.

Vols que te'n dongui una prova?

Gira els ulls. Allà la tens!...

Aquells tanoques què fan?

Respon-me; en què s'entretenen?

—Fan com tots els anys: encenen

la foguera de Sant Joan.

—I què cremaran?

—Quí sab!...

Fustes corcades, garbells,

llits, cadires, trastos vells...

lo que'ls hi passi pel cap.

—Aquí està l'error!... Perquè,

avui lo mateix que ahir,

penseu sols en destruir

lo que no us destorba en rê?

No veieu més que lo fútil

i lo que'ls ulls us fereix,

i està clar, què succeeix?

Que enceneu un foc inútil!...

Tontos!... Cremar trastos vells!...

—Doncs què hem de cremar, gitana?

—Vols que t'ho digui?... ¡La llana

que hi ha en els vostres clatells!...

C. GUMA

La gent de mar

La gent de mar torna a estar en vaga. I la gent de mar té raó. Acostumats a les grans meditacions que en secret han descapdelat davant la blava gternitat de la mar salada, els homes de mar no en fan una que no la tinguin ben pensada.

I quan l'han ben pensada, la fan.—Ells, que troben el camí on no hi han camins, que tenen séu tot el mar, saven sempre a on van. I ara van cap a la raó i la justícia.

Els poderosos han de sentir una vegada més, la veu forta dels humils. Perquè els humils tenen de son costat la veritat, els poderosos hauràn de sentir i assentir.

Demana la gent de mar que en els viatges pel Mediterrà i pel Nort—que les actuals circumstancies han fet perillosos i difícils—se'ls dongui, mentres aquestes circumstancies durin, un sobre-sòu de la meitat de lo que guanyen.

No demanen un augment de sòu, sino un sobre-sòu especial extraordinari i eventual.

Hi tenen dret, no sols perquè les circumstancies no'ls favoreixen gens, sino perquè elles permeten al navilis i a les grans companyies espanyoles—sense competencia actual—els magnífics negocis que, a l'ampar de la guerra, estan realitzant.

Però els homes i les companyies que fan negocis, contesten que aquests negocis són anormals i per tant ses ganancies circumstancials, passatgeres.

¡Lletja manera de fugir d'estudi! Tampoc els mariners demanen més que un sobre-sòu circumstancial, passatger!

Francament, a cap persona intel·ligent pot amagar-se-li cap a quin costat està la raó!

La gent de mar que, amb sos ulls fets a les silencioses contemplacions, ha begut tota la saviduria del mar, té la nostra simpatia i tindrà finalment la victoria.

Els que vaguen i els que no fan res

—Ja us hi heu pensat bé?... Mireu que qui no treballa no menja...

—No; lo que pot dir és que qui treballa per vostès es mor de gana irremisiblement.

GALERIA DE ESPANYOLS IL·LUSTRES

EN FRANCESC CAMBÓ

En un poble anomenat Besalú que està situat entre Figueres, Olot i Banyoles, un poble que té un gran pont i un pet d'esglésies romàniques i tot de carrers amb porxos i un castell que no és castell, vingué al món el leader dels regionalistes ahir, nacionalistes avui.

El senyor Cambó quan era petit anava a la escola com la mare de Déu sino que no hi anava a apèndrer lo que aquella sino a robar pomes i peres i hi anava amb barretina, la barretina que no s'ha tret mai més, dit sia en honor seu.

L'enviaren a Barcelona a estudiar per micer, igual que al senyor Salvatella, i desseguida se feu del Centre Escolar Catalanista, i amunt i crits.

Ja sóc advocat, ja sóc de la «Lliga» i sense tenir la edat ja sóc regidor.

Després vingué la Solidaritat i tingué la sort de que li clavessin un tret i de poguerne sortir. D'aleshores tot ha anat bé. Diputat, personatge, l'advocat que fa més diner de Barcelona, etc., etc.

No ha tingut més disgust que'l de veure's derrotat en son propi districte, però res hi fa, sempre hi ha un Castelltersol.

Hi han malpensats que diuen que no és més que ninot que fan mourer les mans de don Enric. Calumnia.

En Cambó té cara de jueu, pateix de febre perpètua, porta enganxat un mocador a la mà i ha fundat una casa conegudíssima: *chez Cambó*.

DUMENGE a la tarde, a l'hora del senyoriu, dos mil teixidores vaguistes invadiren el passeig de Gracia.

La gente bien, indignada i temerosa no sabia què fer. Els uns demanaven l'auxili de la policia, els altres optaven per escorre el bulto i anar-se'n a caseta.

—Això és incompatible!... O elles o nosaltres! —criava una elegancia de les que ensenyen les cames en les cadieres de lloguer.

I tenia raó l'ignoscent damisèl'la.

Això és més que incompatible: això és la gran guerra, la guerra sorda de les castes socials que haurà d'esclatar un dia o altre.

Recomanem als nostres llegidors la darrera novela d'en Blasco Ibáñez, fruit de les seves observacions al front de batalla francès. El llibre es titula *Los cuatro jinetes del Apocalipsis*.

Es tot ell un himne a l'heroica i abnegada França i, de passada, un formidable anatema contra'ls barbres procediments dels homes de la Kultur.

Des de les primeres pàgines, que constitueixen un admirable retrat de l'hora tràgica, els jorns de la mobilització a Paris, fins al acabament del darrer capítol, que és de una grandiositat simbòlica plena de bellesa, tot interessa i tot es llegeix amb delectança. L'autor ha sapigut armonitzar perfectament les escenes verídiques més terribles amb els quadres de poesia imaginativa més enlairats.

Vaja, prou, que'ls el recomano.

Sembla que'ls senyors de la «Defensa Social» projecten constituir una delegació en la barriada del Carmelo.

Guayaba pura!

Encare no estaven prou encaramel'ats?

En Guerra del Rio va dir en la seva conferencia de l'altre dia referint-se als nacionalistes: «El nombre de patria debe llebarse en el corazón y no en los labios.»

I té raó.

Però això devia ésser una indirecta pels de *El Progreso*, que a tota hora canten la *Marcha de Cádiz*.

Entre un grapat de notícies polítiques insulses, llegeixo aquesta que m'ha fet estremir de de cap a peus.

«En el expreso de hoy sale para Madrid el senador señor Benet y Colom.»

Imagineu-vos la trascendencia.

Royo Villanova, Salas Antón, Benet i Colom... eh, quins tres peus per a un banc?

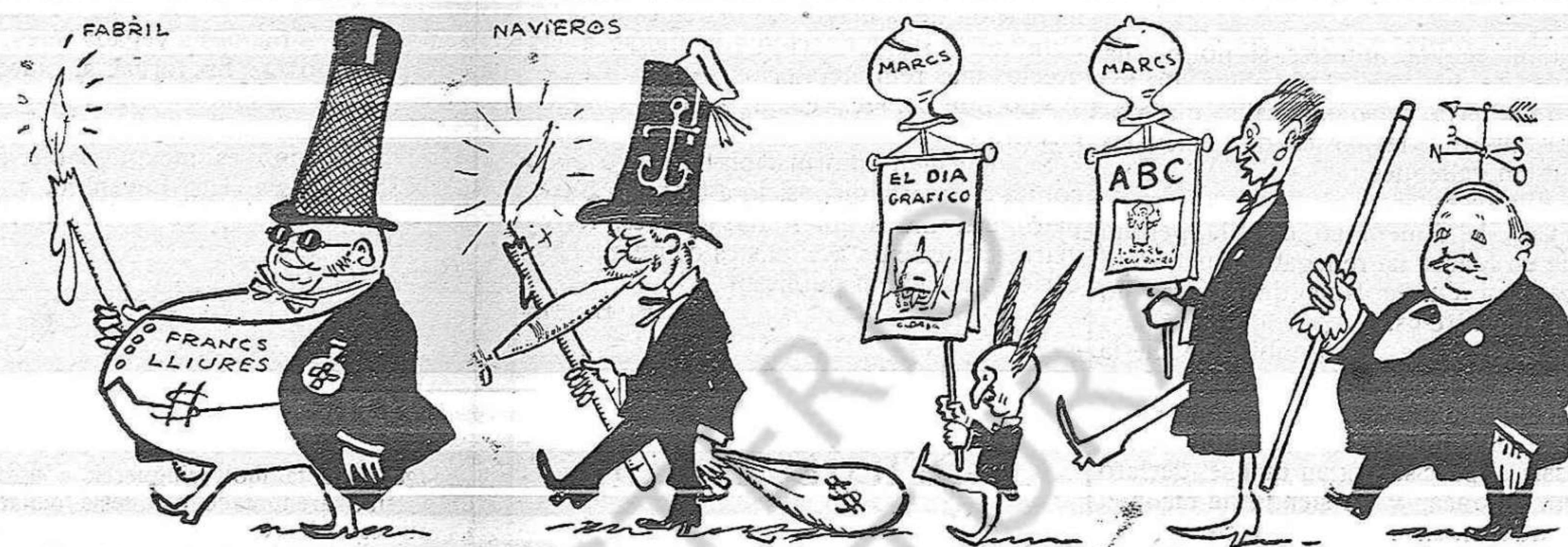
Ai, ai, ai, pobre Catalunya!

Per excés d'original, ens havem vist obligats

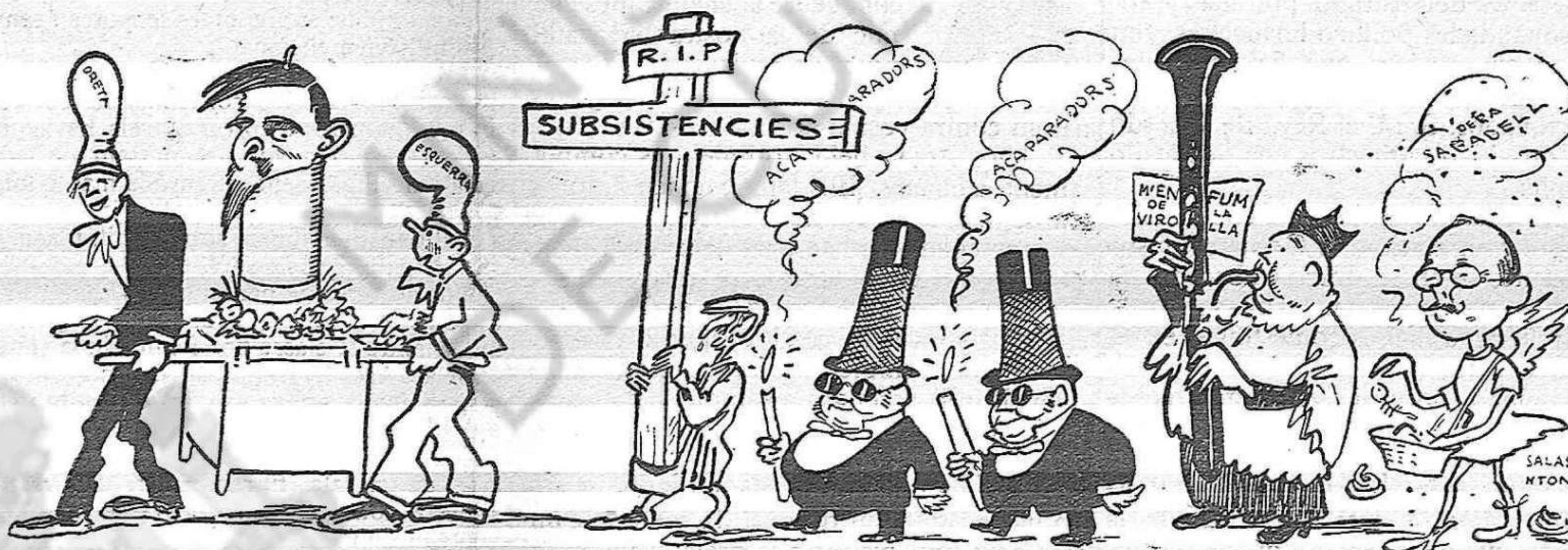
El Corpus d'enguany. - Processó política

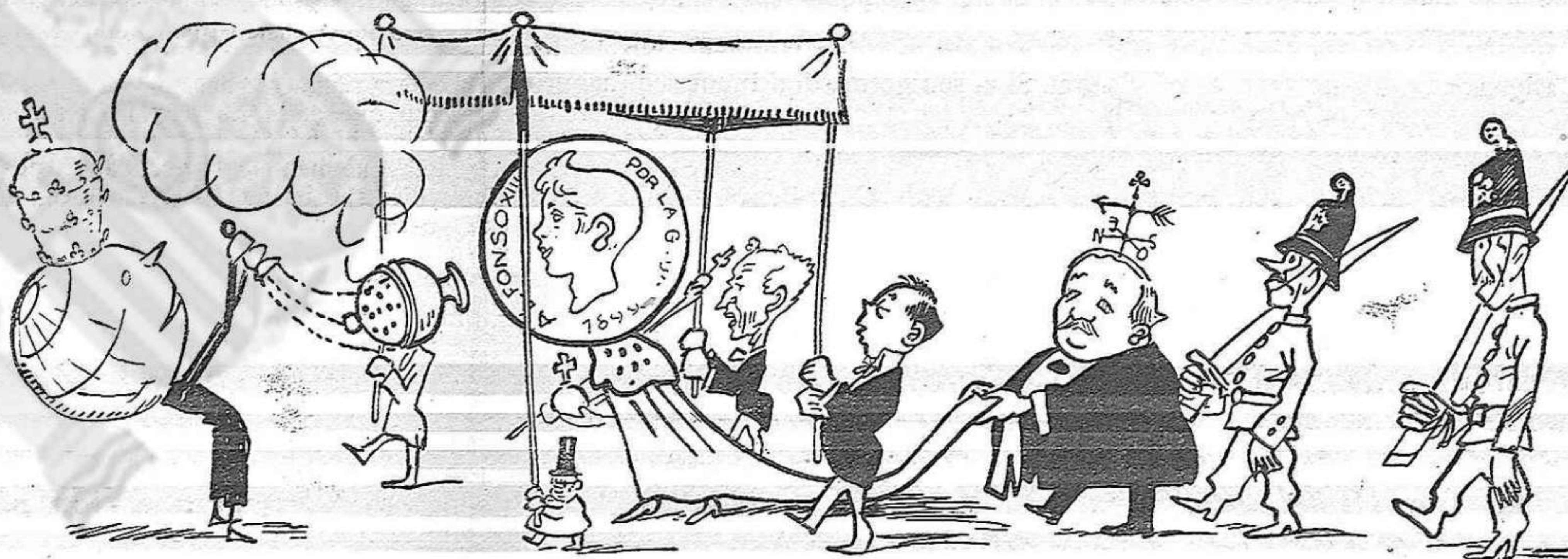
Darrera'ls gegants, les trampes per a alegrà els infantons;

tot seguit la gran corrúa de ciris i de pendons;

quatre emblemes simbolistes entremig de ganfarons;

i una custodia ben maca... vetaquí les processons!

a retirar del present número la crònica-resum setmanal *De la guerra*.

Les notes corresponents a la actual setmana les publicarem en el número vinent.

S'ha fet càrrec de la presidència del Centre Monàrquic Conservador don Rosendo Menta.

Ja ho entenc. Hi han posat en Menta, perquè és l'única mentalitat de la colla.

De les darreres eleccions.

En un poblet que no volem nomenar varen pagar-se els vots del candidat conservador a dos duros i els del lliberal a cinc pesetas.

Un veí aixierit cobrà de tots dos, i a l'hora del sufragi va votar pel lliberal.

—Però si és el lliberal, el que t'ha donat menos diners!—digué estranyada la seva dona.

—Precisament!—respongué ell—Jo voto sempre pel menos corromput.

Pelegrins a Nuria.

S'està organitzant la tercera pelegrinació de xais de la Defensa Social a Nuria.

¿Es que pot-ser van a ficar el cap dins de l'olla?, preguntará el bon llegidor.

Per a això no tenen necessitat d'anar tan lluny. N'hi ha prou amb que fiquin el cap l'un dintre de l'altre.

S'anuncia una conferencia d'en Prat de la Riba a l'Ateneu de Madrid. I diuen que regna gran espectació. Malament!

M'hi jugo el coll. Ja veurán com a l'endemà

de la conferencia, els diaris de Madrid començaran dient: «No respondió a la espectación despertada...»

I és que la seva espectació és sempre una mica—¿còm ho diré?—belmontista!

L'Agrupació Republicana Autonomista del districte V, adherida al Bloc i també identificada amb la política que inspira el valent escriptor l'Angel Samblancat, té son domicili al carrer de Sant Geroni, 10, baixos, de lo que dona coneixement an els seus socis, i a l'ensempra prega an els que vulguin fer-se'n es prenguin la molestia de passar pel referit local els divendres i dissabtes de nou a dotze de la nit.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.º